Journal of Buddhist Education and Research
JBER ISSN: 2586-9434 (Print) No. S1 (May-July 2026)

Research Paper
JBER Scope: Education

การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียน ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

Strategic Management Influencing the Development of Students Good Citizenship in Accordance with the Educational Royal Policy of King Rama X under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1

กมลทิพย์ ประเสริฐสังข์[1*], อรรครา ธรรมาธิกุล [2], วีระยุทธ ชาตะกาญจน์[3]

[1,2,3]มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช, ประเทศไทย

Kamoltip Prasertsung[1], Akara Thammathikul[2], Werayut Chatakan [3]
[1,2,3]Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand
✉ : 675701028@nstru.ac.th
(*Corresponding Author Email)

Received: 24 May 2026; Revised: 06 June 2026; Accepted: 16 June 2026

© The Author(s) 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 3) ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู 370 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ 8 คน ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดกลยุทธ์ รองลงมาคือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ 2) ความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง รองลงมาคือ มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม เป็นพลเมืองดี และมีงานทำ-มีอาชีพ 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากกับความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ได้ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การควบคุมและประเมินกลยุทธ์และการกำหนดกลยุทธ์ ตามสมการ $\hat{Y}$ = .947 + .450(X1) + .252(X4) + .108(X2) 4) แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง เน้นการเรียนรู้แบบโครงงานฐานชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

คำสำคัญ: การบริหารเชิงกลยุทธ์, ความเป็นพลเมืองดี, พระบรมราโชบายด้านการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the strategic management of school administrators; 2) study the good citizenship of learners according to the royal educational policies of King Rama X; 3) study the strategic management affecting the good citizenship of learners according to the royal educational policies of King Rama X; and 4) study guidelines for developing strategic management affecting the good citizenship of learners according to the royal educational policies of King Rama X. The sample group consisted of 370 school administrators and teachers selected through stratified random sampling. The qualitative data were obtained from 8 key informants, including educational administrators, educational supervisors, and school administrators. The research instruments were questionnaires and interviews. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, correlation coefficients, multiple regression analysis, and content analysis. The findings revealed that: 1) the overall strategic management of the schools was at the highest level, with strategy formulation showing the highest mean, followed by strategy implementation, environmental analysis, and strategic control and evaluation, respectively; 2) the overall good citizenship of learners according to the royal educational policies of King Rama X was at the highest level, with the highest mean in having the correct attitude toward the nation, followed by having a stable life foundation and morality, being a good citizen, and having work and a career, respectively; 3) strategic management had a very high positive correlation with learners' good citizenship at the .01 level of statistical significance, with environmental analysis, strategic control and evaluation, and strategy formulation as significant predictors, according to the equation $\hat{Y} = .947 + .450(X1) + .252(X4) + .108(X2)$; and 4) the key development approaches include systematic and continuous implementation with an emphasis on community-based project learning through the participation of all stakeholders.

Keywords: Strategic Management, Good Citizenship, Royal Educational Policy

1.บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่กำหนดนโยบาย แผน มาตรฐาน และกำกับดูแลการศึกษา โดยมีสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์และนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดหลักการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารทั่วไป การบริหารบุคคล และการบริหารงบประมาณ ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง หลักการดังกล่าวส่งผลให้สถานศึกษา มีอิสระและเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ต้องบูรณาการทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้บริหารในยุคปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อช่วยในการวิเคราะห์และกำหนดเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยการจัดสรรทรัพยากรผ่านกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินและควบคุม (สกุนตลา รัตนไพบูลย์วัฒนา, 2564) ดังนั้นสถานศึกษาในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการจัด

การศึกษา จึงจำเป็นต้องนำการบริหารเชิงกลยุทธ์มาประยุกต์ใช้ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดรูปแบบการปกครองและประมุขแห่งรัฐ ไว้ว่า“ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเป็นการเทิดทูนพระมหากษัตริย์ คือทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้” และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้ทรงตอบรับการขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 10 แห่งพระบรมราชวงศ์จักรีวงศ์ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2559 และมีพระราชดำรัสตอบรับการขึ้นครองราชย์ มีความว่า“ตามที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ประธานรัฐสภา ได้กล่าวในนามของปวงชนชาวไทย เชิญข้าพเจ้าขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ ว่าเป็นไปตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์กับรัฐธรรมนูญของราชอาณาจักรไทยนั้น ข้าพเจ้าขอตอบรับเพื่อสนองพระราชปณิธาน และเพื่อประโยชน์ของประชาชนชาวไทยทั้งปวง”กอปรกับพระราชปณิธานด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร คือการสร้างคนดี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรทรงมีพระบรมราโชบาย เพื่อสืบสานพระราชปณิธานแห่งองค์พระบรมชนกนาถในการสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง โดยทรงมุ่งให้การศึกษาต้องสร้างพื้นฐานแก่นักเรียน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3) มีงานทำ-มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองดี ประกอบกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ ไว้ว่า“ประเทศไทยมีความมั่นคงมั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งคนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกร นักคิด ผู้ประกอบการเกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเองเนื่องจากปัจจุบันนี้กระแสโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และรุนแรง ทั้งวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนด้านอื่น ๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปอย่างแพร่หลายอันส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณมหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 10) สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา 4 ด้าน คือ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐาน

ชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม 3) มีงานทำ - มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี ผ่านกระบวนการสร้างความตระหนัก การรับรู้ ความเข้าใจ การดำเนินงาน และสร้างความเข้มแข็ง การกำกับ ติดตาม ประเมินผล การปรับปรุง/พัฒนา และเน้นการบูรณาการผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ลงสู่สถานศึกษาเพื่อส่งต่อไปยังผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาล ที่ 10

2.3 เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

2.4 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา) จำนวน 107 คน ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,118 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,225 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 84 คน และครูผู้สอน จำนวน 286 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2568 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Kreicie,R. V.& Morgan, 1970) โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน รวมจำนวน 8 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

3.2.1 การบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์

3.2.2 ความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ประกอบด้วย 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม 3) มีงานทำ – มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองดี

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 แบบสอบถาม เรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีจำนวน 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert, 1967)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชการที่ 10 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert, 1967)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

3.3.2 แบบสัมภาษณ์ เรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 โดยมีข้อคำถามครอบคลุมตัวแปร 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 4) การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์

3.4 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถาม โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 จากแหล่งข้อมูลทั้งในและต่างประเทศ ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท สร้างแบบสอบถาม นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหา ปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่า IOC เท่ากับ 0.912 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 เพื่อนำมากำหนดประเด็นคำถาม จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้

เครื่องมือมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

3.5.2 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูล และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์แบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1) ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และให้ค่าน้ำหนักคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์

2) วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนกำหนด โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาแปลความหมายรายข้อ รายด้าน และในภาพรวม$\overline{X}$

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson’s Product-Moment Correlation Coefficient) และแปลผลระดับความสัมพันธ์และวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียน ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นสำคัญและนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม และรายด้าน (N=370)

การบริหารเชิงกลยุทธ์	$\overline{X}$	S.D.	แปรผล
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	4.66	.40	มากที่สุด
2. การกำหนดกลยุทธ์	4.75	.38	มากที่สุด
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.70	.42	มากที่สุด
4. การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์	4.65	.50	มากที่สุด

โดยรวม	**4.69**	**.40**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.69) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ (M = 4.75) รองลงมา ได้แก่ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (M = 4.70) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (M = 4.66) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ (M = 4.65)$\overline{XXXXX}$

4.2 ผลการวิเคราะห์ความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 โดยรวมและรายด้าน (N=370)

ความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่10	$\overline{X}$	**S.D.**	**แปรผล**
1. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง	4.80	.37	มากที่สุด
2. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม	4.71	.43	มากที่สุด
3. มีงานทำ - มีอาชีพ	4.69	.42	มากที่สุด
4. เป็นพลเมืองดี	4.71	.40	มากที่สุด
โดยรวม	**4.73**	**.36**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 2 พบว่า ความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.73) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง (M = 4.80) รองลงมา ได้แก่ มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองดี (M = 4.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การมีงานทำ-มีอาชีพ (M = 4.69)$\overline{XXXX}$

4.3 ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สันของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 (N=370)

การบริหารเชิงกลยุทธ์	**ความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียน ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10**				
	มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง (Y_1)	มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม (Y_2)	การมีงานทำ มีอาชีพ (Y_3)	เป็นพลเมืองดี (Y_4)	ประสิทธิผลด้านความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียน (Y_{tot})

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (x_1)	.565**	.829**	.894**	.848**	**.897****
2. การกำหนดกลยุทธ์ (x_2)	.577**	.731**	.755**	.665**	**.779****
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (x_3)	.572**	.824**	.832**	.736**	**.848****
4. การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ (x_4)	.600**	.826**	.818**	.762**	**.859****
ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารฯ (X_{tot})	**.623****	**.866****	**.888****	**.811****	**.911****

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ภาพรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก (r_{xy} =.911) มีความสัมพันธ์เชิงบวก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม (r_{xy} = .866**) การมีงานทำ-มีอาชีพ (r_{xy}=.888**) เป็นพลเมืองดี (r_{xy} = .811**) และมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง (r_{xy}=.623**)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Std.Error	**β**	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.947	.093		10.160	.000
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (x_1)	.450	.041	.508	11.097	.000
การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ (x_4)	.252	.026	.356	9.678	.000
การกำหนดกลยุทธ์ (x_2)	.108	.034	.113	3.198	.002
R = .922	R^2 = .850	F =689.460			
SE_{est} = .13914	R^2_{adj} = .850	a= .947			

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (x_1) การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ (x_4) และการกำหนดกลยุทธ์ (x_2) จากผลการวิเคราะห์สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $\hat{Y}$ = .947 + .450(X_1) + .252(X_4) + .108(X_2) และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $\hat{Z}$ = .508 (x_1) + .356 (x_4) +.113 (x_2)

แสดงให้เห็นว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ และการควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ เป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถพยากรณ์ความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของ

ผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษาควรดำเนินการอย่างเป็นระบบครบวงจรตามกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ เริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับพระบรมราโชบายทั้ง 4 ด้าน กำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายรายปีที่สามารถปฏิบัติได้จริง การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เน้นการบูรณาการสู่การจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย โดยใช้กระบวนการ PDCA และ PLC เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน จัดสรรทรัพยากรและกำหนดแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล ที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ต่อผู้เรียน ด้านการควบคุมและประเมินผลควรมีระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือที่สอดคล้องกับเป้าหมาย เน้นการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการจัดทำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ทั้งนี้ แนวทางสำคัญในการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน ได้แก่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนการกำหนดพระบรมราโชบายเป็นแกนหลักของโครงสร้างเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประเมินผลเชิงพฤติกรรมของผู้เรียนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานฐานชุมชนเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้กับชีวิตจริงอันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่องและยั่งยืน

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

5.1 การบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ด้านการกำหนดกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านการควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับกระบวนการ การบริหารอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนและกำหนดทิศทางองค์กรอย่างชัดเจน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากนโยบายทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและมีเป้าหมายที่ชัดเจน จึงทำให้ผู้บริหารต้องใช้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถกำหนดทิศทางของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างเหมาะสม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ แม้จะอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน แต่สะท้อนให้เห็นว่ายังมีข้อจำกัดในด้านการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งอาจเกิดจากภาระงานที่หลากหลายของผู้บริหาร หรือขาดเครื่องมือและกลไกในการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ชุภิดา ไชยพิเดช (2568) ที่พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินกลยุทธ์ โดยเฉพาะด้านการประเมินกลยุทธ์ที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่ม อีกทั้งยังพบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นเลิศของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สกุนตลา รัตนไพบูลย์วัฒนา (2564) ที่พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่องการศึกษาความเป็นพลเมืองเพื่อประชาธิปไตยร่วมสมัย : ความท้าทายและช่องว่างใน 6 ประเทศยุโรป (Kalev et al., 2025) ซึ่งเป็นงานวิจัยร่วมสมัยที่สำรวจระบบการศึกษาพลเมืองใน 6 ประเทศ (เอสโตเนีย, ฟินแลนด์, ไอร์แลนด์,เยอรมนี, สเปน และโปแลนด์) งานวิจัยนี้พบว่าการสร้างพลเมืองไม่ใช่เพียงหน้าที่ของครูวิชาสังคมศึกษาเท่านั้นแต่คือเรื่องของ "นโยบายและการกำกับดูแล" ในระดับสถานศึกษา คณะผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิดสมรรถนะประชาธิปไตยที่มีความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมอย่างเป็นปึกแผ่น 2) การโต้แย้งด้วยเหตุผลและรับฟังความเห็นที่แตกต่าง 3) การใช้วิจารณญาณที่เท่าทันข้อมูล และ 4)ความล้มลุกคลุกคลานทางประชาธิปไตยหรือความเข้มแข็งภายใต้วิกฤต จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน พบว่าปัญหาใหญ่ระดับโลกคือ "ช่องว่างในการนำนโยบายไปปฏิบัติ" ซึ่งเกิดจากการขาดแคลนทรัพยากรและการฝึกอบรมครูที่สม่ำเสมอ ประเทศที่ประสบความสำเร็จ เช่น ฟินแลนด์ จะใช้แนวทางการบริหารแบบองค์รวมที่บูรณาการความเป็นพลเมืองเข้าสู่ทุกวิชาและทุกกิจกรรม ความสำเร็จของการสร้างพลเมืองดีในยุคดิจิทัลขึ้นอยู่กับการที่ผู้บริหารสามารถสร้าง "ระบบกำกับดูแล" ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ครบวงจร ตั้งแต่การวางแผนจนถึงการติดตามผลอย่างต่อเนื่องเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้การศึกษาพลเมืองไม่เป็นเพียงแผนงานที่สวยงามแค่บนกระดาษ และสอดคล้องกับรายงานของยุโรปการศึกษาความเป็นพลเมืองในโรงเรียนในยุโรป (Eurydice, 2017) ระบุว่าระบบการศึกษาในยุโรปส่วนใหญ่ยังคงติดหล่มกับการประเมิน "ความรู้เชิงข้อเท็จจริง" มากกว่าการวัด "สมรรถนะเชิงพฤติกรรม" ซึ่งชี้ให้เห็นว่าหากสถานศึกษาไม่สามารถพัฒนาเครื่องมือประเมินตามสภาพจริงได้ การสร้างพลเมืองดีตามพระบรมราโชบายก็จะหยุดอยู่เพียงการจัดกิจกรรม แต่ไม่สามารถยืนยันผลลัพธ์เชิงพฤติกรรมที่ยั่งยืนได้ กล่าวโดยสรุปการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 มีความเข้มแข็งในด้านการกำหนดทิศทางและแผนงาน แต่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมในด้านการควบคุม ติดตาม และประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานมีความสมบูรณ์ครบวงจร และสามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีได้อย่างยั่งยืนต่อไป

5.2 ความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านการปลูกฝังคุณลักษณะ ค่านิยม และพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเป็นพลเมืองดีของสังคม

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม(HolisticDevelopment) ที่ไม่เพียงแต่เน้นด้านวิชาการ แต่ยังให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมควบคู่กันไป เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมถึงมีความรักและความผูกพันต่อชุมชนของตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากสถานศึกษาได้บูรณาการเนื้อหาด้านหน้าที่พลเมือง ศีลธรรม และวัฒนธรรมไทยเข้าไว้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง เป็นพื้นฐานสำคัญของการเป็นพลเมืองดีผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณฐมล วัตรุจีกฤต พระครูเขมธรรมโฆสิต และบุญเลิศ วีระพรการต์ (2567) ที่พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษารัชกาลที่ 10 สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นพลเมืองดี ทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะด้านทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ซึ่งมีความโดดเด่นจากการจัดกิจกรรมและการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับหลักสูตรและบริบทของผู้เรียนขณะเดียวกันยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยศ จินารัตน์ (2565) ที่พบว่า องค์ประกอบของความเป็นพลเมืองดี เช่น ความรู้ การเคารพกฎหมาย การมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาประชาสังคม ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าการที่ผู้เรียนมีระดับความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับมากที่สุดนั้น เป็นผลมาจากการปลูกฝังองค์ประกอบดังกล่าวอย่างต่อเนื่องในระบบการศึกษา นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ González-Valencia (2022) เป็นงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่ประเมินความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (อายุ 15-16 ปี) ในการวิเคราะห์ประเด็นทางสังคมผ่านมิติพลเมืองโลก คณะผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีระดับการรู้เท่าทันสื่อพลเมืองแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับพรรณนา(Descriptive) คือบอกได้แค่ว่าเห็นปัญหาอะไรแต่ไม่เข้าใจสาเหตุ 2) ระดับตีความ (Interpretive) คือเริ่มเห็นความเชื่อมโยงระหว่างปัญหาท้องถิ่นและปัญหาโลก และ 3) ระดับวิพากษ์ (Critical) คือการเห็นความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาทางโครงสร้างอำนาจและความยุติธรรม ผลการวิจัยที่น่าตกใจคือ มีนักเรียนเพียงร้อยละ 1.8เท่านั้นที่สามารถวิเคราะห์ไปถึงระดับวิพากษ์ได้ นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับมิติด้านสังคมและการเมืองแต่กลับ "เพิกเฉย" หรือละเลยมิติทางเศรษฐกิจและความยุติธรรมเชิงโครงสร้างอย่างชัดเจน ผลการวิจัยนี้มิติเศรษฐกิจพลเมือง มีคะแนนต่ำที่สุด สาเหตุเกิดจากการที่หลักสูตรและการบริหารจัดการสถานศึกษาไม่ได้ออกแบบให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างการประกอบอาชีพสุจริตกับการแก้ปัญหาสังคมโลก ผู้วิจัยเสนอว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมการสอนแบบ "ประเด็นขัดแย้ง" (Controversial Issues) และจริยธรรมทางสังคม เพื่อให้นักเรียนก้าวข้ามจากการเป็นเพียงผู้รับข้อมูลไปสู่การเป็นผู้กระทำการทางสังคม การสร้างพลเมืองดีจึงต้องฝึกให้มี "หัวใจพลเมือง" ที่มุ่งหวังการเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่เพียงแค่ทำตามกฎระเบียบเท่านั้นความสำเร็จของแผนกลยุทธ์ในโรงเรียนยุคใหม่จึงต้องบรรจุมิติความยุติธรรมทางสังคมเข้าไปในทุกโครงการและทุกแผนพัฒนาครู เพื่อให้นักเรียนมีทักษะที่พร้อมเผชิญความท้าทายในโลกแห่งความจริง

5.3 ความสัมพันธ์การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมรา

โชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทิศทางบวก อยู่ในระดับสูงมาก ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ และการกำหนดกลยุทธ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .922 แสดงให้เห็นว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ และการกำหนดกลยุทธ์ เป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถพยากรณ์ความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียน ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมช่วยให้สถานศึกษามองเห็นบริบท โอกาส และข้อจำกัดในการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ส่งผลให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม ขณะที่การกำหนดกลยุทธ์เป็นการวางเป้าหมายและแนวทางที่ชัดเจนในการปลูกฝังคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดี และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน พร้อมทั้งสามารถปรับปรุงแก้ไขได้อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างมีคุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยชนก รสหอม (2567) ที่พบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเฉพาะด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการประเมินกลยุทธ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์มีความเชื่อมโยงกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานศึกษาในมิติต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล อุ่นเสียม (2561) ที่พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเฉพาะด้านการกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินกลยุทธ์ ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติทางบวก และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับบทความของ James A. Banks (2017) นักวิชาการระดับโลกด้านพหุวัฒนธรรมศึกษาได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง"ภาวะพลเมืองล้มเหลว"(Failed Citizenship) ซึ่งเป็นประเด็นวิกฤตที่สถานศึกษาทั่วโลกกำลังเผชิญภาวะนี้เกิดขึ้นเมื่อเยาวชนรู้สึกว่าตนเองถูกกีดกันเชิงโครงสร้างจากรัฐไม่ได้รับการยอมรับในตัวตนหรือวัฒนธรรมของตนเอง ทำให้พวกเขาไม่สามารถรับเอาค่านิยม สัญลักษณ์ หรือความจงรักภักดี ต่อชาติมาเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ตนเองได้ โรงเรียนในหลายประเทศ เช่น ฝรั่งเศส อังกฤษ และเนเธอร์แลนด์ ประสบปัญหาการบริหารจัดการที่เน้นการซึมซับ (Assimilation) ซึ่งยิ่งสร้างความแปลกแยกและนำไปสู่การต่อต้านนโยบายรัฐ "การศึกษาพลเมืองเพื่อการเปลี่ยนแปลง" เป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนทุกคน โดยอาศัย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การยอมรับและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อคานอำนาจกับเรื่องเล่ากระแสหลักที่ปิดกั้นความหลากหลาย 2) การให้ความสำคัญกับภาษาแม่หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในฐานะฐานคิดของพลเมือง 3) การใช้กิจกรรมเชิงจินตนาการเพื่อสร้างอนาคตที่เท่าเทียมร่วมกัน และ 4) การฝึกทักษะการกระทำการทางเมืองที่สร้างสรรค์ ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดต้องเริ่มจากการ "วิเคราะห์สภาพแวดล้อม" ที่มองเห็นความแตกต่างของภูมิ

หลังผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะพลเมืองล้มเหลว และต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ส่งผ่านความรู้ดั้งเดิมสู่การสร้าง "เรื่องเล่ากระแสรอง" ที่ช่วยให้ผู้เรียนเห็นว่าตนเองมีส่วนร่วมในการสร้างชาติได้อย่างไร เป้าหมายสุดท้ายคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพทางการเมือง และทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมืองบนฐานของเหตุผลและความเป็นธรรม ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองดีตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ ไปจนถึงการควบคุมและประเมินผล เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนและสถานศึกษาโดยรวม

5.4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า สถานศึกษาควรดำเนินการเป็นระบบครบวงจร เริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่สอดคล้องพระบรมราโชบาย นำสู่การปฏิบัติผ่านการเรียนรู้และกิจกรรมโดยใช้ PDCA และ PLC พร้อมติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ความยั่งยืนเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การประเมินพฤติกรรมผู้เรียนผ่านการเรียนรู้แบบโครงงานฐานชุมชน ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการกำหนดแผนหรือทิศทางขององค์กรเท่านั้น แต่ต้องเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และสามารถพัฒนาผู้เรียนในมิติความเป็นพลเมืองดีซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารสมัยใหม่ที่เน้นผลลัพธ์เชิงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อพิจารณาความสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยชนก รสหอม (2567) พบว่า มีความสอดคล้องกันในประเด็นการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อกำหนดทิศทางของสถานศึกษาอย่างชัดเจน รวมถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ และการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการกำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผลการวิจัยได้ต่อยอดแนวคิดดังกล่าว โดยเน้นการนำกลยุทธ์ไปสู่การพัฒนาผู้เรียนด้านความเป็นพลเมืองดีตามพระบรมราโชบายอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชุภิดา ไชยพิเดช (2568) ที่พบว่า การประเมินกลยุทธ์เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่เน้นการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับรายงานฉบับสมบูรณ์ของสหภาพยุโรป (Eurydice, 2017) ได้ทำการเปรียบเทียบเชิงนโยบายใน 42 ระบบการศึกษา เพื่อวิเคราะห์การบริหารจัดการเรื่องการศึกษาพลเมืองของสถานศึกษา ผ่าน 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การจัดโครงสร้างหลักสูตร 2) การสอนและการเรียนรู้ 3) การประเมินผลผู้เรียน และ 4) การพัฒนาครู ผลการวิเคราะห์พบว่าความท้าทายที่เหมือนกันทั่วโลกคือ "ความล้มเหลวของการประเมินผล"ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่มักติดหล่มอยู่กับการวัด "ความรู้เชิงข้อเท็จจริง" ผ่านข้อสอบปรนัย แต่ไม่สามารถประเมิน"สมรรถนะเชิงพฤติกรรม" หรือทักษะการมีส่วนร่วมในชีวิตจริงได้ ดังนั้นแนวทางสู่ความสำเร็จคือการที่

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดนโยบายให้เกิด "วัฒนธรรมพลเมืองทั่วทั้งโรงเรียน" โดยส่งเสริมให้มีโครงการที่เชื่อมโยงกับชุมชนและภาคีเครือข่ายภายนอก สถานศึกษาที่บริหารงานอย่างมีประสิทธิผลจะจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนความเป็นครูมืออาชีพ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการสืบค้นและสร้างนวัตกรรม ซึ่งต้องอาศัยแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนและการสนับสนุนงบประมาณที่เป็นระบบ และการบริหารเชิงกลยุทธ์ต้องบูรณาการความเป็นพลเมืองเข้าสู่ทุกส่วนขององค์กร จึงจะเกิดความยั่งยืนได้

กล่าวโดยสรุป แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพควรเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีที่มีคุณภาพตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ได้อย่างยั่งยืน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะการวิจัย

6.1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาบูรณาการพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยส่งเสริมให้สถานศึกษากำหนดพระบรมราโชบายด้านการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ในวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์ที่สามารถกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการสร้างพลเมืองดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่าน "โครงงานฐานชุมชนดิจิทัล" (Digital Community-Based Project Learning) เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและนวัตกรรม โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้แบบเดิมสู่การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน บูรณาการเข้ากับเทคโนโลยีดิจิทัล และสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาไปสู่การเป็น "นวัตกร" หรือ" ผู้ประกอบการรุ่นใหม่" ที่สามารถแก้ปัญหาในชุมชนของตนเองได้จริง ส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้และเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับมาตรฐานสากล เพื่อสร้างความยั่งยืนในระยะยาว

3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนวิชาชีพ (PLC) และระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) โดยกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาครูและบุคลากร ให้ปรับบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างของพลเมืองดี โดยใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกหลักในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสอดแทรกคุณธรรมในรายวิชาต่าง ๆ และจัดให้มีระบบพี่เลี้ยง พร้อมทั้งยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) อย่างต่อเนื่อง

4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายเชิงรุกในการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองชุมชน และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน โดยใช้สถาบันครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นในการเป็นต้นแบบที่ดี และส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน

ในการพัฒนาลูกหลานให้เป็นพลเมืองดีอย่างยั่งยืน

6.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงประยุกต์ใช้สำหรับสถานศึกษา เพื่อให้นำผลการวิจัยมาพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายของในหลวงรัชกาลที่ 10 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีดังนี้

1) สถานศึกษาควรบูรณาการพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ในแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ และระบุโครงการและกิจกรรมไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้เกิดการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรอย่างชัดเจนและเป็นระบบ

2) สถานศึกษาควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเชิงพื้นที่เพื่อระบุ "ปัจจัยเชิงกลยุทธ์" ใช้การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยเน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เพื่อหาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน

3) สถานศึกษาควรพัฒนาระบบประเมินผลตามสภาพจริงด้วยตัวชี้วัดเชิงพฤติกรรม (BehavioralKPIs) ที่สะท้อนการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน โดยกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนร่วมกับครอบครัวและชุมชนติดตามผลความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และนำผลมาปรับปรุงแผนกลยุทธ์ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

4) สถานศึกษาควรขับเคลื่อนผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการเป็นแบบอย่างของครู(Role Model) ใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกหลักให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารประพฤติตนเป็น "แบบอย่าง" ของพลเมืองดี และจัดให้มีระบบพี่เลี้ยง เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งเน้นการสร้างคนดี

5) การวิจัยครั้งนี้อาจจะมีข้อจำกัดด้านการสรุปอ้างอิงผลการวิจัย (Generalizability) เนื่องจากศึกษาเฉพาะสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เท่านั้น ซึ่งแต่ละพื้นที่มีบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบว่าตัวแปรด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลสูงสุดในพื้นที่นี้ จึงอาจไม่สามารถนำไปสรุปอ้างอิงหรือเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในเขตพื้นที่อื่นที่มีปัจจัยทางภูมิหลังของผู้เรียนและชุมชนที่ต่างออกไปได้อย่างสมบูรณ์

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาระบบและเครื่องมือในการติดตาม และประเมินผลเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานอย่างครบวงจร โดยอาจกำหนดหัวข้อวิจัยในครั้งต่อไปว่า “รูปแบบการพัฒนาระบบการควบคุมและประเมินผลการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

6.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและการดำรงชีวิตในอนาคตของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยอาจกำหนดหัวข้อวิจัยในครั้งต่อไปว่า “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะอาชีพของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10”

6.2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงสาเหตุหรือเชิงทดลอง เพื่อยืนยันอิทธิพลของปัจจัยดังกล่าวต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยอาจกำหนดหัวข้อวิจัยในครั้งต่อไปว่า “รูปแบบความสัมพันธ์เชิง

สาเหตุของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียน”

6.2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อทดลองใช้รูปแบบดังกล่าวในสถานศึกษาจริงและประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจกำหนดหัวข้อวิจัยในครั้งต่อไปว่า “การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้ PDCA และ PLC ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของผู้เรียน”

เอกสารอ้างอิง

ชัยยศ จินารัตน์. (2565). แนวทางการพัฒนาปัจจัยองค์ประกอบความเป็นพลเมืองดีให้มีผลต่อประชาสังคมแนวใหม่. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 4*(3), 327–336.

ชุภิดา ไชยพิเดช, เอกลักษณ์ เพียสา, & วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2568). องค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์และความเป็นเลิศของโรงเรียน. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (ควรตรวจสอบและเพิ่มปีที่ (Volume), ฉบับที่ (Issue) และเลขหน้า (Pages))*

ณฐมล วัตรุจีกฤต, พระครูเขมธรรมโฆสิต, & บุญเลิศ วีระพรการต์. (2567). การบริหารสถานศึกษาตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ 10 ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 7 ฝั่งอันดามัน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒน์, 6*(4), 361–372.

บุญใจ ศรีสถิตย์นรากูร. (2553). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 5). คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรพิมล อุ่นเสียม. (2561). *ความสัมพันธ์ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].

สกุนตลา รัตนไพบูลย์วัฒนา. (2564). *การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดราชบุรี* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565.* กระทรวงศึกษาธิการ.

หทัยชนก รสหอม, เบญจพร ชนะกุล, & สุภาพ เต็มรัตน์. (2567). การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 9*(2), 833–846.

Banks, J. A. (2017). Failed citizenship and transformative civic education. *Educational Researcher, 46*(7), 366–377.

European Commission/EACEA/Eurydice. (2017). *Citizenship education at school in Europe 2017.* Publications Office of the European Union.

González-Valencia, G., Massip Sabater, M., & Santisteban Fernández, A. (2022). Critical global citizenship education: A study on secondary school students. *Frontiers in Education, 7*, Article 867113. https://doi.org/10.3389/feduc.2022.867113

Kalev, L., Hytti, M., Hallik, M., & Sandström, N. (2025). Citizenship education for contemporary democracy: Challenges and gaps in six European countries. *Societies, 15*(12), 355. https://doi.org/10.3390/soc15120355

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607–610. https://doi.org/10.1177/001316447003000308

Likert, R. (1967). The method of constructing an attitude scale. In M. Fishbein (Ed.), *Readings in attitude theory and measurement* (pp. 90–95). Wiley.